

Synodálna syntéza za farnosť Bratislava – Lamač

Jún 2022

Farár (moderátor): Leonard Antonio Pawlak

Farský koordinátor: Renáta Ocilková

Obsah

Synodálna syntéza za Farnosť Lamač	5
Čo pre vás znamená synoda?	5
Vzácné myšlienky, ktoré na synodálnych konzultáciách odznali:	7
Tematické oblasti, ktorých sme sa dotkli:	8
I. Spoločníci na ceste:	8
II. Počúvanie:	8
III. Vyjadrenie názoru:	8
IV. SLÁVENIE:	9
V. Spoluzodpovednosť za misiu:.....	9
VI. DIALÓG V CIRKVI A SPOLOČNOSTI:	9
VII. EKUMENIZMUS:	10
VIII. AUTORITA A SPOLUÚČASŤ:	10
IX. ROZLIŠOVANIE A ROZHODOVANIE:.....	10
X. FORMOVANIE V SYNODALITE:.....	10
KROKY, ktoré navrhujeme podniknúť na úrovni arcidiecézy, Slovenska či univerzálnej Cirkvi:	11
Príloha: Podnety pre Farnosť Lamač	12

Synodálna syntéza za Farnosť Lamač

Vo farnosti Lamač sa synodálne stretnutia konali v mesiacoch január až jún 2022. Do synodálnych konzultácií zapojilo 10 spoločností. Takmer všetky sa stretli opakovane niekoľkokrát, spolu teda bolo asi 30 synodálnych konzultácií. Išlo o tieto spoločnosti:

- Deti
- Mládež
- Seniori
- Farský synodálny tím (vybraný farárom farnosti a farskou koordinátorkou)
- 3 synodálne skupinky vzniknuté na základe pozvania v kostole a osobných pozvaní všetkých veriacich farnosti bez ohľadu na akékoľvek kritérium či zaradenie
- Rodinné spoločenstvo fungujúce vo farnosti
- Stretnutie mužov fungujúce vo farnosti (Divina)
- Finálne stretnutie zástupcov všetkých zapojených spoločností.

Vekové rozpätie bolo 10 až 90 rokov. Spolu sa do synodálnych konzultácií zapojilo asi 100 ľudí.

Reakcie ľudí boli zo začiatku rozpačité až odmietavé, ľudia nerozumeli synode, báli sa jej, nevedeli, čo do toho čakať, niektorí odmietali pozvanie kvôli predchádzajúcim sklamaniam či zraneniam v Cirkvi všeobecnej alebo partikulárnej. Všetky stretnutia boli spočiatku poznačené hlavne vyrozprávaním sa účastníkov o bolestiach, sklamaniach a túžbach osobných, v Cirkvi, farnosti, v spoločenstve či vo svete. V každej synodálnej skupinke, ktorá bola vytvorená náhodným prihlásením sa ľudí, ktorí sa doteraz ani nepoznali, opakovane zaznievala **túžba po spoločenstve**. Počas synodálnych stretnutí sme objavili veľa vecí o sebe a o našej komunite.

Seniori s radosťou privítali možnosť vyjadriť sa k tomu, čo už dlho rezonovalo v ich srdciach. Takmer v každej skupinke zaznela **túžba po tom, aby stretnutia po skončení diecéznej fázy pokračovali.** Na poslednom spoločnom stretnutí sme sa dotkli aj veku prvoprijímajúcich detí – otázka, ako sú pripravení na sv. spoveď. **Mladí ľudia sa smelo dotýkali rôznych citlivých tém**, čoho sa možno dospelí či starší báli: dotkli sa spovede, sv. omši – ich priebehu, dĺžky, atmosféry, dotkli sa kázní, piesní z JKS, prijatia ľudí s príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu, dogiem, odpustkov, zranení v Cirkvi, bolesti a utrpenia u svätých – s porovnaním ich túžby po svätosti v radosť... Za pár chvíľ nahliadli do všetkého, čoho sa v Cirkvi dotýkame, a mali rôzne - aj sebakritické podnety, ale aj návrhy na zlepšenie, na vlastné zapojenie sa či nádherné myšlienky o Bohu, o vzťahu s NÍM, o kráčaní v spoločenstve. Silno zarezonovalo to, že sa **doteraz báli vyjadriť svoj názor**, že sa pritom cítili previnilo, a že teda vyjadrujú **veľkú vďaku pápežovi Františkovi za to, že sa ich pýta.**

Pozn. redaktorky – farskej koordinátorky bez súhlasu kňaza 😊:

Naša farnosť je vzácna tým, že náš kňaz Leonard je veľmi synodálny typ kňaza: pýta sa ľudí, čo si myslia, otvorene hovorí o bolestiach v Cirkvi, pozýva ľudí k zamysleniu a k zatahnutiu na hĺbku, k vyjadreniu názoru, zapája deti, mladých, ženy - do života našej partikulárnej cirkvi, spolupracuje s rozvedenými – s takými, ktorých by sme možno doteraz považovali za perifériu našej Cirkvi. Aj to je dôvod, prečo sa možno naši mladí vyjadrovali odvážne a tak, ako to v skutočnosti cítia, vnímajú – teda s parésiou.

Ľudia sa po počiatočných pochybnostiach stále viac na stretnutia tešili. Ľudia sa začali v kostole viac vnímať, zdravieť si i priateľsky si tykať. Synoda zmenila atmosféru vo farnosti. Na poslednom stretnutí zástupcov všetkých zapojených skupiniek sa ľudia rozchádzali s radosťou, že sa v Cirkvi, aj v našej farnosti našťartovali oživujúce procesy. Posledné stretnutie sme ukončili radostným potleskom.

Čo pre vás znamená synoda?

Keď sme sa na poslednom stretnutí zástupcov všetkých synodálnych skupín opýtali, čo pre nich znamená synoda, zazneli tieto odpovede:

Veľká úprimnosť

Otvorenosť

Som šťastná, keď som medzi ľuďmi.

Stretnutia nám priniesli veľa radosti.

Boli sme šťastní, že sme mohli povedať...

Veľká túžba po medzigeneračných stretnutiach.

Veľká radosť z toho, že Svätý Otec chce počuť, čo máme na srdci, ale aj chce širší mandát, aby mohol povedať: Pozrite sa, tomu sa chcem venovať, toto ľudia riešia.

Pre mňa to znamenalo začlenenie do komunity.

Vnímala som to ako cestu.

Potrebujeme sa zbaviť pokrytectva. Pravda oslobodzuje, inej cesty niet.

Vážim si, že som mohla povedať to, čo ma trápí, a bola v tom jednota. Bol to veľký objav, že aj iní si to myslia.

Chuť vyjsť zo spoločenstva.

Veľa vecí sme objavili o sebe, o našej komunite.

Bolo potvrdené spoločenstvo, túžba po spoločenstve. Lebo Boh je spoločenstvo.

Pre mňa synoda znamená nádej. Očakávanie, cesta. Túžim po tom, aby sme boli schopní prehodnotiť mnohé veci v Cirkvi.

Žijeme kairos, Boží čas. Nie zlý čas.

Máme málo kňazov. Ale možno máme teraz viac ohlasovať my - laici.

Scéna z filmu Misie: na konci, keď odstreli kňaza, monštranciu zoberie malý Indián... To je pre mňa synoda. (vyznanie kňaza)

Vzácné myšlienky, ktoré na synodálnych konzultáciách odzneli

Cieľom nie je vytvoriť ďalšie ostrovy, ale prepojiť sa. Ľudia musia zažiť prijatie.			
		Od seniorov: Keď som bol malý, vtedy ešte deti rodičov poslúchali.	Nebyť Boha, tak neprežijeme.
Sme jedno Telo. Sme jeden tím, nemôžeme hrať jeden proti druhému.			
		Pozor, čo hovoríme, keď vyjdeme z kostola... keď ideme z kostola s Ježišom.	
Za totality fungovali spoločenstvá a stali sa nám rodinou. Chceme oživiť spoločenstvá. Chceme sa prepájať. Pomáhať ľuďom.		V synode ide o zmenu mentality, aby sme nadobudli citlivosť voči ľuďom.	
	Myšlienka od mladých: Tajomstvo Ježišovho zmŕtvychvstania bolo v podstate jednoduché, toľkokrát apoštolom sám hovoril priamo, že vstane z mŕtvych a nechápaví učenici si mysleli, že to bolo oveľa obsérnejšie a zložitejšie. Možno aj kontroverzné témy majú mnohokrát jednoduché riešenie a len my to vidíme také zložité a sme z toho smutní.		
Mladí: „...oni ho zabili. A my sme dúfali, že vykúpil Izrael.“ A pritom o tom to bolo! Práve svojou smrťou nás vykúpil!			...no ty môžeš Bohu obetovať svoj obyčajný život. Buď svätý tam, kde si. Byť svätý vo svete. (mladí)
		Od mladých: Keď sa slepý Bartimej zdvihol, nevidel, kam ide, stačilo mu, že ide za Ježišom. Nemusím vidieť, vedieť, kam idem, stačí, keď idem za Ježišom.	
Niekdedy treba na Ježiša kričať.			
Dejú sa tu zázraky, ja som tu a zdieľam sa o Písme Svätom.		Mnohí vidiaci nevedeli Ježiša identifikovať, ale slepý (Bartimej) na Neho zavolať: „Syn Dávidov!“	
Mladí: Ja si nemyslím, že náš Boh je taký ohraničený, ako Ho ohraničuje Cirkev.			
Potrebujeme kráčať spolu, nie paralelne.			SYNODA: Syn On dá SYNOtecDuchaDá
		Sen kňaza je, aby mal veľa predĺžených rúk.	
Teraz pri vojne neriešime denominácie, len pomáhame. Vôbec neriešime, kto je z akej Cirkvi, nepýtame sa Ukrajincov, či sú katolíci alebo nie. Ide o život, riešime len to podstatné.			
		Evanjelium je najnebezpečnejšia kniha na zemi. Môže prevrátiť celý náš život.	
Vďaka synode som prestala vidieť ľudí ako chodiace stromy.			
		Potrebujeme vychádzať zo seba, vyjsť zo zabehaných koľají. Čo priniesol Ježiš? Zabehané veci? Rozumeli mu?	
Chceme mať šťastných kňazov. Túžime po priamej, priateľskej a otvorenej komunikácii medzi biskupmi, kňazmi a veriacimi laikmi. Nechceme nechať našich biskupov a kňazov samých.			

Tematické oblasti, ktorých sme sa dotkli

I. SPOLOČNÍCI NA CESTE

Dávajme si pozor, aby sme kráčali spolu a nie vedľa seba. Všímajme si ľudí v kostole, kto sedí pri mne, ako sa cíti, možno ako sa tvári, či ho niečo netrápi. Oslovenie (smutného) človeka môže zachrániť život. Mladí sa dotkli toho, že za perifériu považujú ľudí so sexuálnou príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu. Zároveň vyjadrili myšlienku¹, že mladí ľudia sa väčšinou začnú hlásiť k ľuďom s homosexuálnou príťažlivosťou preto, lebo túžia po láske, ktorá im u človeka opačného pohlavia nevyšla, ale hlavne preto, že sa cítia sami. Keď sa prihlásia k ľuďom s homosexuálnou príťažlivosťou, nakontaktujú sa na tzv. komunitu LGBTI, čím získajú spoločenstvo a sú šťastní. Ale nie kvôli pohlavnej identite, ale preto, že niekam patria. Toto zistenie mladých je veľkým momentom i potvrdením toho, že nemôžeme ľudí nechať samých, pretože spoločenstvo môže naozaj zachrániť život. Pravé spoločenstvo je v Bohu, pretože Boh je Láska a Najsvätejšie Spoločenstvo. Na synodálnych stretnutiach opakovane zaznievala túžba po spoločenstve, po spoločnom kráčaní, po prepájaní spoločenstiev a nie uzatváraní. Raz zaznela prosba, aby bolo v Lamači otvorené mládežnícke stretko, inokedy túžba potom, aby sa niečo robilo pre seniorov. Každý túži po spoločenstve.

II. POČÚVANIE

O ľuďoch, čo s nami sedia v lavici, alebo idú okolo nás z kostola či do kostola, nevieme častokrát nič, pretože sme im nikdy ani nepoložili otázku, možno sme ich ani nepozdravili. Budme Cirkvou ľudí, Cirkvou spoločenstva, Cirkvou priateľstva, priateľov. Ale POZOR - rozlišovať, akú otázku položiť. Položiť ju úprimne, so srdcom na dlani, s úprimným záujmom o človeka, s ochotou ostať diskretný. Uvedomili sme si, že dlžíme počúvanie hlavne dôchodcom.

Hľadali sme spôsoby, ako sa k ľuďom viac priblížiť, ako počúvať tých, ktorým sme ani nemali možnosť položiť otázku. Veľmi pozitívne sú hodnotené farské raňajky po 2. sv. omši v nedeľu (cca o 10.00). Tam je príležitosť pozvať ľudí a hovoriť s nimi, zaujímať sa o nich, počúvať ich. V spoločnom rozjímaní sme však rozpoznali, že pokiaľ sú naše túžby po spoločenstve saturované, druhých ľudí si nevšímame. Preto sme sa rozhodli pozývať na farské raňajky všetkých ľudí, prihovárať sa tým, ktorí prišli prvýkrát, a hľadať cesty, ako organizovať podobné stretnutia aj pre tých, ktorí na túto sv. omšu nechodia.

III. VYJADRENIE NÁZORU

Neboli sme zvyknutí hovoriť názor, zdieľať sa a tak sa teraz nevieme úplne úctivo počúvať. Nepočúvame dokonca, nereagovali sme na seba nadväzujúc v dobrom, ale pri prvých synodálnych stretnutiach sme reagovali dokonca konfliktne. V jednej skupinke bolo dokonca také zahriaknutie zo strany jedného účastníka voči iným, že tí zahriaknutí, žiaľ, viac neprišli, napriek tomu že sme ich viacerí volali osobne (išlo o dvoch účastníkov z jednej skupinky). Postupne sme sa učili počúvať ľudí so srdcom a reagovať na nich tak, aby sa nebáli vyjadriť svoj názor. Pri ďalších a ďalších synodálnych konzultáciách stále viac zaznievala vďaka za to, že môžeme vyjadriť svoj názor. Ľudia si veľmi vážili, že sa niekto pýta na ich názor, že priamo pápeža zaujíma, čo si ľudia myslia. Zároveň bola vyjadrená obava, že sa naše podnety k nášmu otcovi biskupovi ani do Vatikánu nedostanú.

¹ Na inom stretnutí s mladými z našej farnosti

IV. SLÁVENIE

Dotkli sme sa aj témy slávenia. Starší ľudia vyjadrili problém s vyrušujúcimi malými deťmi v kostole. Bolo vyjadrené sklamanie aj z toho, že počas farských raňajok, ktoré sú počas ďalšej sv. omše, deti vyrušujú a kričia blízko pri kostole. Bola prebraná aj téma obliekania mladých – starší ľudia navrhli, aby sa mládeži vysvetlilo, ako majú chodiť oblečení do kostola. Dôstojnosť slávenia má byť podporená aj dôstojným oblečením. Na druhej strane mladé mamičky vyjadrili pocit neprijatia v kostole. Kňaz sa vyjadril, že príliš hlučné malé deti vyrušujú, ale chce, aby sa cítili prijaté. Mladí sa dotkli dĺžky kázni: prosili, aby kňazi dodržiavali odporúčanie pápeža, aby kázeň nepresiahla 10 minút (mladí i pracujúci otcovia navrhujú kázne cez týždeň do piatich minút). Mladí zároveň poukázali na smutnú atmosféru v kostole, ktorá nepriťahuje ani mladých veriacich, tobôž nie hľadajúcich. Volajú po oživení sv. omši, ponúkajú sa, že budú robiť scény počas nedeľných detských sv. omši. V inej skupinke zase zaznel návrh, aby malé deti boli počas kázne a prefácie spolu s bývalou pani učiteľkou zobraté do oratória (do pastoračného centra). Mládežníci sa vyjadrili, že slávenie je veľmi smutné aj preto, lebo piesne z JKS sú „depresívne a molové“. Volajú aj po reforme spevov v kostole a túžia po mládežníckej sv. omši.

Taktiež rezonovala túžba po obnovení pobožností, ktoré boli pred covid-pandémiou: ľudia chcú prvopiatkové pobožnosti, ale aj pobožnosti Fatimskej soboty. Hlavne seniori volajú po nedeľnej spoločnej modlitbe Korunky k Božiemu Milosrdenstvu a po agapé po tejto modlitbe. Hovoria, že nedeľa je pre osamelých starých ľudí najťažšia. Starší ľudia vyjadrili obavu nad tým, že sa ľudia menej sponedajú. Seniori považujú za potrebné upozorniť na silu a bohatstvo sviatosti zmierenia.

V. SPOLUZODPOVEDNOSŤ ZA MISIU

Uvedomili sme si, že sme bohatí oproti mnohým iným ľuďom a preto si máme viac všímať ľudí - ktorí potrebujú, aby sme vyšli na misie: ľudí núdznych - čo sedia pred kostolom a o niečo žobru (možno nepotrebujú ani tak peniaze, ako prijatie, ľudské slovo, priateľstvo...); ľudí na periférii Cirkvi, na periférii našej farnosti; neotáčať sa od Rómov, ktorí do našej farnosti tiež občas zabúdlia alebo tu bývajú ako robotníci. Každý z nás je pozvaný byť misionárom na svojom mieste; byť vytrvalý v pomoci utečencom - nenechať sa oklamať, že vojnoví utečenci našu pomoc nepotrebujú, pretože nie sú (doma materiálne) chudobní. Všímať si starých ľudí - tí potrebujú možno aj peniaze na lieky, ale hlavne službu ucha. Seniori sa cítia osamotení, veľmi potrebujú pomoc spoločenstva. Je potrebné starať sa o chorých, hoci len návštevou, vypočutím alebo aj odnesením Eucharistie. Treba sa starať o tých, ktorí zo zdravotných dôvodov nemôžu prísť do spoločenstva. Kňaz sám sa nemôže starať o všetkých chorých, potrebuje veľa predĺžených rúk. V našej farnosti máme aj Domovy sociálnych služieb (Na barine, na Podháji), je potrebné nasmerovať našu službu aj tam. Všetci sme spoluzodpovední za misiu. Uvedomili sme si, že je potrebné, aby tí, čo robia dobro, umožnili ho konať aj iným. Taktiež sme sa zaoberali návrhom, aby sa utvorili partnerstvá medzi farnosťami v lepšie situovaných ekonomických podmienkach s chudobnejšími farnosťami – napr. tam, kde sú rómske osady.

VI. DIALÓG V CIRKVI A SPOLOČNOSTI

Pri našich synodálnych konzultáciách bol veľmi intenzívne preberaný dialóg v Cirkvi. Je potrebné vnímať znamenia čias. Chceme, aby otcovia biskupi - obrazne povedané - zišli zo svojich biskupských stolcov a boli so svojimi kňazmi priatelia, aby im boli otcami, priateľmi. Naši kňazi potrebujú priateľské a otcovské srdce biskupa, chcú sa s ním stretnúť v bežný deň, zažiť s ním bežnú pastoráciu, obyčajný obed, deň v týždni v kostole... Mladí sa chcú stretnúť so svojim biskupom a porozprávať sa s ním o dogmách, o odpustkoch, o zraneniach v Cirkvi... Z týchto volaní však zároveň išla láska a pochopenie pre kňazov a biskupov, uistenie, že chceme byť naši kňazom a biskupom oporou, tiež im chceme byť

priateľmi. Uvedomili sme si, že aj my máme viac pozývať našich kňazov medzi nás, do našich bežných aktivít – do lesa, na prechádzku, na grilovačku... Nechceme našich biskupov a kňazov nechať samých.

Dnešný dialóg so spoločnosťou prebieha veľmi výrazne v online priestore, na sociálnych sieťach. Preto navrhujeme mať funkčnú a modernú internetovú stránku našej farnosti, kde budú uvedené všetky informácie o spoločenstvách, ich stretnutiach, o farských raňajkách, o aktivitách.

VII. EKUMENIZMUS

Zisťujeme, že máme ovocie zo spoločného kráčania s bratmi a sestrami z iných kresťanských denominácií. Veľmi dôležité sú osobné vzťahy. Niektoré spoločenstvá z našej farnosti majú medzi sebou bratov a sestry z protestantských cirkví a tak vedia vyhodnotiť, že nás bratia protestanti učia žiť z Božieho Slova, živiť sa Ním. To musí byť náš druhý pilier popri Eucharistii.

VIII. AUTORITA A SPOLUÚČASŤ

Mladí poukázali na to, že y nemáme zodpovednosť za to, čo sa v Cirkvi učí. A častokrát tomu nerozumieme, máme problém s pochopením niektorých dogiem a neviem ich obhájiť.

Uvedomujeme si, že prichádzajú časy, keď musíme mať ako laici vážnu spoluúčasť na živote našej Cirkvi. Opakovane sme vyjadrovali túžbu po tom, aby sme mali funkčnú farskú radu – ekonomickú, ale hlavne **pastoračnú**. Navrhujeme nasledovné kroky:

1. Vytvorenie pracovných skupín v rámci farnosti - tzv. komunitné tímy so špecifickým zameraním (na deti, mladých, seniorov, charitatívnu činnosť, catering, správa kostola a okolia fary, atď.).
2. Aktivity pre mladých (stredoškolákov) - nájsť vedúcu osobnosť - skúseného otca rodiny.
3. Diskusné stretnutia pre mladých na rôzne aktuálne témy, ktoré ich zaujímajú, prípadne rezonujú v spoločnosti.
4. Aktivity pre starších ľudí (seniorov), pre deti a pod.
5. Výchova lídrov, ktorí by mali na starosti aktivity s rôznymi vekovými skupinami veriacich (ponuka finančnej odmeny).

IX. ROZLIŠOVANIE A ROZHODOVANIE

Pri rozhodovaní a rozlišovaní v Cirkvi považujeme za dôležité, aby predstavitelia Cirkvi komunikovali s so svojimi kňazmi a so svojimi veriacimi laikmi. Je potrebné konzultovať výmeny kňazov s veriacimi (s Farskou radou). Považujeme za dôležité, aby sa biskupi osobne informovali o aktuálnom stave farnosti, o rozpracovaných aktivitách predtým, než sa urobí rozhodnutie o preložení kňazov. Odchod kňaza z farnosti v súčasnosti môže znamenať kolaps fungovania farnosti. V tejto súvislosti sme sa dotkli aj celibátu kňazov – či je nevyhnutný, či by nemohol byť dobrovoľný ako v gréckokatolíckej cirkvi. Možno by to pomohlo k riešeniu otázky nedostatku kňazov, ale aj problémov sexuálneho zneužitia v Cirkvi. V takomto prípade by bolo prekladanie kňazov (v prípade, že by mali rodiny) ešte zložitejšie a bolo by ešte potrebnejšie rozlišovať s kňazmi a laikmi spoločne.

X. FORMOVANIE V SYNODALITE

Na konci farskej fázy synody sme si uvedomili to, čo Svätý Otec povedal na začiatku: že synoda nie je dokument ani program, ale spôsob života, ktorý si máme osvojiť. Chceme viac spoločne. Už teraz si uvedomujeme, že sme tu – v našej farnosti, v našej cirkvi priatelia, ktorým ide o spoločnú vec. SPOLOČENSTVO. SPOLUÚČASŤ. MISIU.

KROKY, ktoré navrhujeme podniknúť na úrovni arcidiecézy, Slovenska či univerzálnej Cirkvi:

1. vypracovanie odporúčaného systému riadenia farností (Farská rada, Kontrolný orgán, Kresťanské komunitné tímy...)
2. Zmena inštitútu "Farskej rady" na riadiaci orgán presahujúci funkčné obdobie kňaza pôsobiaceho vo farnosti - členovia Farskej rady by mali byť volení spoločnosťou veriacich a zabezpečiť kontinuitu fungovania farského spoločenstva bez ohľadu na funkčné obdobie kňazov.
3. Zmena vzťahu medzi biskupmi a kňazmi z autoritatívneho na partnerský, bratský, priateľský. Zlepšenie komunikácie, priebežné konzultovanie problémov, napr. možné zmeny miesta pôsobenia kňazov. Konzultovanie výmeny kňazov s veriacimi (Farskou radou), informovanie sa biskupov (osobné) o aktuálnom stave farnosti, rozpracovaných aktivitách a pod. Odchod kňaza z farnosti v súčasnosti častokrát znamená kolaps fungovania farnosti.
4. Cirkev by mala zabezpečiť starostlivosť o duševné zdravie kňazov, poskytnúť im primeranú odbornú psychologickú pomoc / podporu. Neignorovať problémy, s ktorými sa kňazi potykajú (vyhorenie, alkoholizmus, rôzne závislosti, depresie a pod.). Biskup by mal byť kňazom podporou vo všetkých smeroch (starostlivým otcom). Prežívať s nimi každodennú realitu vo farnosti, byť im nablízku. Kňazi potrebujú cítiť podporu biskupa. Chceme šťastných kňazov a šťastných biskupov. „Ak trpí jeden úd Kristovho tela, trpia s ním všetky údy.“ Dotýka sa to všetkých veriacich. Túžime po priamej, otvorenej a priateľskej komunikácii medzi biskupmi a kňazmi a ich veriacimi laikmi. Nechceme nechať biskupov a kňazov samých.
5. Zvážiť využitie laikov v rámci pastorácie aj v rámci bohoslužieb. Ako problém vnímame aj nekomunikovanie ťažkých nepríjemných tém ako zneužívanie detí kňazmi, či rehoľníkmi (kauza Bezák a pod.) a taktiež veľká ťažkopádnosť a neaktuálnosť/staromódnosť cirkevných médií ako napr. Katolícke noviny, či televízia Lux napr. v porovnaní s Čechmi.
6. Aktualizovať svedné zrkadlo
7. Vytvoriť partnerstvá medzi farnosťami – prepojiť farnosti v lepšie situovaných ekonomických podmienkach s farnosťami, kde sú chudobné alebo sociálne znevýhodnené komunity, resp. rómske osady.

Príloha: Podnety pre Farnosť Lamač

Opakovane zaznievalo / zhoda:

- V našej farnosti máme veľa funkčných ľudí, ktorí by chceli niečo robiť; ale veci stoja na jednotlivcoch, nie na tímoch
- **Chýba nám pastoračná rada**
- **Niekoľkonásobné volanie po farskej a hlavne pastoračnej rade, aby veci fungovali pestro.**
- Túžime po prepájaní spoločenstiev.

Uvedomili sme si:

- Nevšímame si ľudí, čo sedia pri ceste
- **Kastujeme sa vo farnosti**
- **Chceli by sme “Biblické hodiny”** od kňazov; Poprosíme kňazov, či by niečo také robili?
- Cieľom nie je vytvoriť ďalšie ostrovy, ale prepojiť sa. Fungujeme osamotene ako jednotlivci alebo farnosti.
- Prosby za iné farnosti sú perfektné - uvedomím si aj inú farnosť. Aj týmto sa prepájame.
- Na kávu málo pozývame. Nájst' spôsob, ako ich osloviť. ALE: káva je vždy len po 9.00. Čo s ostatnými omšami?
- **Ľudia musia zažiť prijatie.** Nepýtať od nich peniaze.
- Možno **spoločná práca** by pritiahla, pozvala tých, čo sa ináč necítia pozvaní
- Zараdujeme druhých ľudí a potom sme všetci niekde zaradení.
- Ako prepojiť ľudí rôznych vekových kategórii?
- Ako komunikovať s kňazmi, keď ich je viac? Čo ak majú rôzne názory, postoje?
- Úvaha, či by sme starú faru nemohli využívať na akcie pre seniorov alebo pre mamičky s kočiarimi?
- Mladých omše neoslovujú. Sú staromódne, sú tam samé babky. Sú budúcnosť Cirkvi babičky?

Divadlá na sv.omši. Mladí by sa chceli zapojiť. „Aj detské omše nám niekedy dajú oveľa viac ako kázeň pre dospelých.“ **Vďaka dobrým kňazom máme strašne veľa priestoru. Využime to!!**

Komu dlžíme počúvanie? Dôchodcom. Znova sa otvára téma dôležitosti akcie pre seniorov. Služba ucha? Biblická škola? Urobiť akciu s ručnými prácami? Tradičné lamačské jedlá? Obnoviť nedelňú adoráciu a čaj? Spraviť literárnu čajovňu, kaviareň? Môžu im čítať mladí... môže to byť aj každý druhý deň. Možno máme mladých, ktorí by mohli niečo robiť pre seniorov: kaviareň, čítanie Písma, čítanie knihy... Spoločné aktivity typu – porozprávať sa pri čaji, pri káve, spoločne sa prejsť, ručné práce, ... Pre starých ľudí nerobíme nič: urobiť možno koncert pre nich? Literárna čajovňa? Výlet pre dôchodcov? Všímať si seniorov

- **Možno tu máme ľudí, ktorí by aj chceli hovoriť, ale nikto im nepoložil otázku...**
- Všímať si ľudí na okraji spoločnosti – našej farnosti.
- Vyhlásiť v oznamoch pozvať v nedeľu na kávičku na faru
- Prosby za synodu, poprosiť kňazov o prosby.

1.Pozvať ľudí a prihovoriť sa im na farských raňajkách.

2.Integrovať kňazov do spoločnosti, zavolať ich na opekačku, na pivo či prechádzku do lesa.

3. Vziať si slovo a napísať duchovný článok, svedectvo do Lamačského časopisu.
 4. Vytvoriť skupiny na pravidelné stretávanie sa pri čítaní Božieho slova a neformálnych rozhovoroch (čím žijeme, čo nás trápi).
 5. Založiť ružencové bratstvá.
 6. Možnosť 24-hodinovej adorácie v našom kostole.
 7. Uvítacia služba pred svätou omšou.
 8. V rámci homílie by mohla prebiehať vzájomná diskusia s kňazom o Božom slove.
 9. Modlitby veriacich nech sú o prosbách zúčastnených ľudí.
 10. Počas nedeľnej omše viesť v pastoračnom centre katechézy pre deti.
 12. Obnoviť prvopiatkové pobožnosti, Fatimské soboty, nedeľné modlitby korunky k Božiemu Milosrdenstvu.
 13. Vytvoriť partnerstvo s chudobnejšou farnosťou (tam, kde je rómska osada)
- Umožniť kňazom súkromie / Riešiť prepojenosť farského centra s privátnymi časťami kňazov, napr. kuchyňa. Funkčná farská rada na riešenie rôznych situácií a potrieb, aby sa kňaz mohol spoľahnúť aj na rôznych vedúcich aktivít, ktoré prebiehajú vo farnosti.
 - Vytvoriť knižnicu/ mediálne centrum s premietaním, diskusie o rôznych filmoch „filmové večery“.
 - Možno využívať aj iné, nefarské priestory na rôzne aktivity farnosti, napr. kino, hala na Barine, ktorú má prenajatú kresťansky orientovaný farník.

Potrebuje spoločnosť. Potrebuje spoločnosť. Potrebuje spoločnosť.

Chýba nám prepojenie medzi spoločnosťami. Chceme byť spolu, nedeliť sa na mladých a starých, na ľudí zaradených a nezaradených...

Nevieme čítať Písmo Sväté, nerozumieme mu, nevieme rozjímať nad Božím Slovom, možno sa toho aj bojíme. **Potrebuje Biblické hodinky.**

Máme tu Ukrajincov, máme mamičky s malými deťmi, máme seniorov, čo sú sami...

Ako si môžeme byť vzájomne bližší? Ako poskytnúť pomoc druhým ľuďom v rámci našej farnosti?

Ako nestratiť a pritiahnúť mladých k viere a životu Cirkvi v našej farnosti? Potrebujú sa začleniť niekam, kde budú prijatí a milovaní takí akí sú...

Umožniť zapájať sa aj druhým.

Pokračovať v synodálnych stretnutiach.

Detské sv. omše - animátori v refektári/centre a súčasne na niektoré kľúčové časti priviesť aj deti, aby slávili s rodičmi (napr. časti pred prijímaním Božieho tela).

Chceme sa viac modliť: prvý piatok, Fatimská sobota, Korunka k Božiemu Milosrdenstvu.

Mladí potrebujú počuť svedectvá o nájdení viery v Boha.

Rešpektovať sv. Otca Františka a v kázaní o Božom slove rozvádzať len 2-3 myšlienky, zhovievavosť voči ľuďom prichádzajúcim najmä cez pracovné dni a napr. aj na detských sv. omšiach, kázanie skôr do hĺbky a kratšie ako do šírky. Kázne sú stále (aj napriek tomu, čo nám vravel pápež) strašne dlhé. Ak za 7 min nepovieš to hlavné, neskôr už ľudí jednoducho neoslovíš.

Podnet od mladých: oznamy až po požehnaní? (kto chce, ostane počúvať, kto nechce, nájde na internete/výveske; farnosť by mohla mať Instagramový účet na oznamy).

Mladí chcú dramaturgiu evanjelia (divadlo). Aby detské omše boli naozaj detské. Pomôžeme scénkami a tak.

Omša neláka mladých. Sú časti omše, ktoré sa dajú zmeniť a nemenia sa.

Raz za 2 týždne sa stretnúť a mať synodu. Prečítať si Bibliu, rozprávať sa o viere a praktických veciach.

Slúžiť si navzájom: kto čím môže pomôcť, ale aj SLUŽBA MODLITBOU. Možno vytvoriť modlitebný tím – ktorý bude podporovať druhých ľudí modlitbou.

Naše spoločenstvo je veľmi uzavreté. V Lamači je veľa rodín, ktoré sa pri nás nikdy necítili dobre. Sme bublina (vedomá/ nevedomá? ako pre koho). Je nám pohodlne byť uzavretí. Na druhej strane sme však nikoho neodmietli, kto by sa chcel pridať do nášho spoločenstva.

V kostole sú samé babky - prečo? Takto pôjde budúcnosť cirkvi? Dokedy? Niektorí kňazi ledva gitaru dovoľia na omši. Prečo tam nie sú mladí? Lebo je to nuda.

Máme nápady, ale nespravíme krok, je to teda spolovice naša zodpovednosť, že to tu nežije. Ale na druhej strane my nemáme toľko času, aby sme vykonávali pastoračnú a oslovovali nových ľudí.

Potreba stretávania za účelom poznávania, vysvetľovania písma. Ľudia majú veľkú túžbu po poznávaní Boha, po pokoji.

Potreba svätých nedelí – Boží deň, využívať tento deň na stretnutia rôznych vekových kategórií, na povzbudenie, modlitbu (napr. na nedeľnú Korunku k Božiemu milosrdenstvu o 15.00 h), čítanie písma, evanjelia, na vysvetľovanie súvislosti textov v starom a novom zákone, na vysvetľovanie historického pozadia (pre potrebu pochopenia jednotlivých textov).

Návrh zo strany seniorov k modlitbe pred sv. omšou: Keďže je to meditatívna modlitba, radšej nech sa ju modlia pomalšie a nech vynechajú ostatné modlitby. Ľudia by chceli posledných 5-10 minút pred sv. omšou aby bolo ticho na osobnú modlitbu.

Návrh – naučiť ľudí niektoré časti sv. omše aj v latinčine.

Potreba spätnej väzby – mnohým ľuďom cirkev ublížila, ale ľudia chcú vedieť dôvody, chcú ospravedlnenie.

Ak sa v Cirkvi, vo farnosti niečo deje, ľudia chcú byť informovaní... Chcú vedieť o investíciách o výdavkoch, príjmoch.

Ako sa riešia problémy MŠ Filipa Neriho – kto je majiteľ, ako sa škôlka financuje?

Texty k synode – jednotlivé navrhované čítania aj všetky iné dokumenty – bolo by treba pripravovať ich aj v papierovej pre generáciu, ktorá nepoužíva PC.

Všetci sme sa tešili z toho, že sa môžeme vyjadriť

Volanie po mládežkách: možno zamerané tematicky.

Vyjdime za ľuďmi.

Delegovať službu.

Aby sa z farských raňajok odchádzalo zo zadu.

Prepojiť ľudí, zosieťovať sa, nemáme patent na rozum.

Synoda - Syn on dá.

Sú zranení mladí ľudia.

Chcem vytvoriť služobné tímy pre komunitu, aby sme rástli, aby sme vyšli von. Komunitné/služobné tímy so špecifickým zameraním (na deti, mladých, seniorov, charitatívnu činnosť, catering, správa kostola a okolia fary, modlitby...). **Celkové ťažiskové smerovanie - prenos úloh na laikov, odbremeniť kňazov.**

Urobíme dotazník s registráciou do rôznych služobných tímov.